

انجمن اسلامی و مسجد پاریس*

در قلب پاریس پر آشوب و در ناحیه لاتینی آن که مشهور و معروف است، و در لابلای برجها و گنبدهای کنیسه‌ها و کلیساهای پاریس، يك اثر هنری زیبایی واقع شده که چشمه‌ها خیره میکند، و برای هر بیننده هزاران فکر و خیال دست میدهد. این اثر همان انجمن اسلامی و مسجد پاریس است که دارای مناره‌ی بلند و رواقهای مفروش بسنگ مرمر و باغهای زیبا و فرشهای نازک و عالی میباشد. این بنای باشکوه از آثار اصیل هنری آندلس است که صفای او خاطرۀ تمدن ریشه‌داری را در ذهنها تجدید میکند و با درخششی که دارد بزندگانی جهان غرب نوری بخشیده و آنرا از تاریکیهای جهل بنور معرفت منور ساخته است.

از ۱۵ ماه ژوئیه ۱۹۲۶ انجمن اسلامی و مسجد پاریس پیوسته رسالت اسلاف خود را قطع نکرده و تمدن اسلامی را بسوی غرب انتقال میداده، و حیات خالص اسلامی را برای مسلمانان آن سرزمین حفظ کرده، و با شعب ششگانه‌ای که دارد، نور و هدایت را منتشر می‌سازد. آن دوائر و شعبه‌ها عبارتند از:

- ۱- شعبه اداری انجمن
 - ۲- شعبه دیپلماتیک (سیاسی)
 - ۳- شعبه دینی
 - ۴- شعبه قانونی
 - ۵- شعبه اجتماعی
 - ۶- شعبه فرهنگی.
- ۱- شعبه اداری عهده‌دار امور است که موجودیت این انجمن وابسته

بانهاست از قبیل اصلاح و تنظیم امور، ازدیاد جنبه مالی (بالا بردن سطح درآمد) حفظ نظم انجمن و امثال آنها از آنچه در اداره‌ی کلی انجمن دخالت دارد .

۲- شعبه سیاسی متصدی تنظیم و ترتیب روابط این مؤسسه با سفارتخانه‌ها و کنسولگریهای ممالک مختلفی است که در فرانسه نماینده دارند، و حفظ نظام سیاسی و تعیین رتبه و درجه هر یک از شرکت کنندگان و اعضاء این انجمن اسلامی و مسجد پاریس در مجالس عمومی و مراسم بین‌المللی است ، تا هر کس در خور شأنش پذیرائی شود .

۳- شعبه دینی هدفش پیدا داشتن شعائر اسلامی است در هر ناحیه‌ای از نواحی فرانسه، ارزش این فعالیتها وقتی معلوم میشود که به آمار مسلمین این سرزمین توجه شود زیرا جمعیت مسلمانان امروز فرانسه متجاوز از دو میلیون نفر می‌باشد که از کشورهای مختلف اسلامی و مذاهب و طوائف اسلامی گرد آمده‌اند از دانشجویان و محققین گرفته تا تجار و کارگران، و اینها بطوری در این سرزمین پخش شده‌اند که پیدا کردنشان بسیار مشکل است . خوشبختانه این شعبه ، توانسته تاکنون برای بیشتر مسلمانان فرانسه اقامه شعائر دینی نماید از جمله در شهرهای پاریس، لیون، بوردو ، بوانیه ، کان ، سانت ، ایتان ، متز ، ماریسیلیا، تروا و مونپلیه .

کار اساسی شعبه دینی عبارتست از تشکیل و اقامه نمازهای شبانه‌روزی، نماز جمعه و نماز عیدین (عید فطر و عید قربان)، ارشاد و راهنمایی مسلمین به چگونگی پرداخت زکاة، دیدن ماه رمضان و شوال و ذیحجه و محرم و ربیع‌الأول و تنظیم برنامه حج خانه خدا ، و ترتیب مباحث و درسهای دینی جهت ایجاد وحدت در میان مذاهب مختلفه، و مقاومت در برابر الحاد، پاسخ‌گفتن به شبهات، و بررسی کتب و مجلاتی که تازه منتشر میشود و در خصوص اسلام بحثی دارد، و رسیدگی بکارهای مسلمانان داخلی و خارجی و بالاخره رسیدگی و نظارت بر مآکولات و مشروبات نیز بعهده همین شعبه دینی است و درصدد میباشد که ذبح حیوانات نیز با موازین شرعی انجام گیرد و می‌کوشد تا خللی به حرام و حلال

الهی وارد نشود، تا هر حلال و حرامی معلوم و آشکار باشد .

شاید بتوان گفت که مهمترین مسئولیتی که این شعبه دینی عهده‌دار است، حفظ و نگهداری دین اسلام باشد. پیداست که این امر خود مستلزم تحمل رنج و تلاش فراوان خواهد بود و عهده‌دار این مسئولیت نیز باید از حیث درک حیات اجتماعی و علوم و فلسفه‌ی رائج عصر در سطح بالائی قرار گرفته باشد، و دانش و اطلاعات کافی از قوانین کشورهای اسلامی داشته باشد و بداند که چه قوانینی را اسلام در مورد آنها که می‌خواهد درملیتش درآیند و یا آنانکه بآن قوانین عمل میکنند لازم دانسته . بدیهیست که این اطلاعات وسیع و آن درک و قریحه‌ی عالی هر دو لازمی مقامی است که می‌خواهد از اسلام حمایت کند و این شعبه‌ی دینی هم باین دو موضوع دقیقاً توجه دارد و مواظب است که مبدا افرادی بعنوان اسلام آوردن جامعه‌ی مسلمانان را آلوده نکند و وارد این جمعیت بشوند و به نااهلان رخصت ماحق شدن بجمعیت مسلمین را ندهد و از ورود آنان که مقصودشان از اسلام آوردن غرض مادی است، و یا اینکه دختری را می‌خواهند، و یا در فکر تفرقه انداختن میان مسلمین هستند و نظائر اینها جلوگیری بعمل می‌آورد تا نتوانند مفرضین بنام اسلام اغراض باطله‌ی خویش را در قلمرو اسلامی اعمال کنند .

خلاصه، شعبه دینی تمام امکانات خود را در راه نشر اسلام در میان اروپائیان خاصه نسل جوان پرشوری که نمیداند بکدام مرجعی پناه برد بسیج داشته. معلومست که تعلیمات مسیحیت که بیشتر تکیه‌اش روی امور غیبی و معجزاتی است که علم آنرا قبول ندارد، نمیتواند با طبیعت غرب که تشنه‌ی بحث و معرفت است سازگار باشد، و روز بروز غرب، از مسیحیت کناره می‌گیرد و این آئین، خاص رجال دینی‌اش شده که پیوسته چیز را حلال و یا حرام میکنند. و در واقع این پیشوایان مذهبی، حائل و مانعی شده‌اند در میان مردم و پروردگار و راهی جز ترك گفتن روش آنها نیست. آنها را میتوان به پیچك‌هائی تشبیه کرد که در بقا و قوام خود ناگزیرند به فلسفه‌های رائج و رژیمهای حکومتیهای

غالب، پناهنده شوند تا حیات و زندگی مذهبی آنها تأمین شود. چه زندگانی که ارکان اصلی آن را اعتقاد به تثلیث، قربانیها، صلیبها، فداها و تشکیلات و تشریفات خشک مذهبی تشکیل میدهد؟!

از آنروز که جبر زمان و قدرت مادی حاکم شد و علم میخواست جایگزین زندگی روحی و معنوی شود، چنین گمان میرفت که دیری نپاید که علم بزودی در زندگانی انسانیت همان مقام ایمان را که در حیات روحی داشته، بدست آورد لکن چرخ زمان با سرعت گشت و باگذشت و پیشرفت سریع زمان، فساد این اندیشه ظاهر گردید و از هر گوشه‌ای فریادی برخاست و همه خواهان زندگی روحانی شدند. همان زندگانی را که از دست داده بودند، بدین منظور، در آغوش فلسفه‌های شرق و نظائر آن خویشان را افکندند، زیرا می‌دیدند که ارتقا و پیشرفت مادی هر چه و بهر میزان که باشد، قادر نیست پاسخگوی احتیاجات مردم باشد. تنها روحانیت و زندگانی معنوی است که میتواند روح بشریت را در پشت ابرها و خارچ از این محیط خاکی خفه‌کننده سیر دهد و انسان کمی تنفس کند. اما اسلام، بتنهایی قادر است که درمان و علاج را تقدیم بشریت نماید. اسلام بتنهایی میتواند داروی شفابخشی را به انسان ببخشد نکته‌ای که هست اینکه نیاز مبرمی به مبلغین پُر- قدرت هست تا اسرار آئین مقدس اسلام را تفهیم کنند و از حریم پاک اسلام دفاع بنمایند و مردم را با حکمت و موعظه‌ی حسنه بسوی این آئین بخوانند. آنجاست که حکمت آفرینش پروردگار ثابت میشود زیرا اوست که مردم را به نژادها و ملت‌های مختلفی آفرید تا با یکدیگر آشنا شوند و اتفاق و هماهنگی و محبت و دوستی پدید آید :

يا ايها الناس اتّٰخلفناكم من ذكر وانثى وجعلناكم شعوبا وقبائل لتعارفوا...

۴- شعبه چهارم از شعب انجمن اسلامی و مسجد پاریس، شعبه قانونی آنست که از دادگاه شرعی (کمیسیون شرعی) تشکیل شده و اختلافاتی را که در میان مسلمانان پدید آمده خاتمه میدهد و نظریه‌ی اسلام را در مقابل ازدواج و طلاق و ارث بیان میکند. و متعهد تأیید قراردادها و گواهی دادن به وکالتها و

ترجمه اسناد ومدارك وجواب دادن به سؤالات دینی که مربوط به امر قانونی است می باشد .

۵- شعبه اجتماعی این دائره كارش كمك كردن به فقراست و برای افراد

بیکار بميزان کاری که از عهده شان ساخته است، شفلی مناسب پیدا میکند و از آنها خبرگیری میکند، و رسیدگی بوضع بیوه ها و یتیمان می نماید و عهده دار برداشتن جنازه ی مسلمانان و دفن آنان در قبرستانهای مخصوص بخودشان است. و مبلغین در میان خانواده های مسلمانان می فرستند تا از مظاهر ملی و شعائر مذهبی غفلت نکنند و مراعات آنها را بنمایند، تا شکار دام اشرا را واقع نگردند ، و آزمندان سرمایه ایمان آنان را بیفما نبرند .

تشکیل جلسات دینی در اوقات مناسب نیز بعهده ی این شعبه است و مبارزه کردن بامسکرات و عوامل فساد اخلاقی از شئون این دائره است و گهگاهی نشریات بهداشتی، اجتماعی و فرهنگی منتشر میسازد و بالآخره باجدیت و تلاش فراوان می کوشد تا سطح زندگی مادی ، اجتماعی ، فرهنگی و بهداشتی خانواده های مسلمین بالا رود .

۶- شعبه فرهنگی : در این شعبه، سخنرانیهای علمی پیرامون عقائد اسلامی،

دینی و فلسفی ایراد میشود و همچنین از تفسیر و حدیث بحث میشود، خالی از هرگونه تعصب مذهبی و از اصل فقه گفتگو میشود، و در ریشه ی این مباحث بقرآن کریم و سنت پاك احمدی رجوع میشود . در عین حال با آراء فقها و مذاهب مختلفه آشنائی پیدا میشود و نیز در این شعبه از تاریخ و تمدن و فرهنگ و هنر و ادبیات اسلامی تحقیق و بررسی میشود .

این شعبه ی فرهنگی از رجال بزرگ دینی و علم و ادب فرانسه و دیگر ممالک دعوت میکند جهت ایراد سخنرانیهای در زمینه ی علوم روز و مسائل اقتصادی و سیاسی و قوانین روز و مشکلات دنیای نو . البته این گفتگوها با حریت تام و آرامش کامل انجام میگردد، و شعبه ی فرهنگی در سخنرانیهای بزرگی که جمعیتهای پاریس بانجا هجوم می آورند و در جلسات دانشگاهی و

هیئت‌های علمی و حکومتی که در نقاط مختلف از هند، ترکیه و یوگسلاوی تا قاهره و ازلیبی و مغرب و بنگال تا ایتالیا و برن و سویس و آلمان و سوئد و دانمارک... تشکیل می‌شود، شرکت می‌کنند. ارزش کار این شعبه را وقتی انسان درک می‌کند که تاحدی از تاریخ تحقیقات اسلامی در اروپا اطلاع پیدا کند.

از قرون وسطی، تنها صاحب قدرت کلیسا بود که نفوذ کلمه‌ی خاصی داشت و بر کلیه‌ی افکار مسلط بود. آنچه را که کلیسا انتخاب می‌کرد همان بود و جز آن، همه شر و باطل محسوب می‌گردید یکی از مهمترین عواملی که آتش کینه و عداوت مسیحیان را روشن کرد، فتوحات و انتشار اسلام بود. اینجاست که کلیسا بشدت دست درکار شد و بفکر این برآمد که میان اندیشه‌ی اسلامی و جهان مسیحیت حائل و مانعی بوجود آورد لذا کوشش کرد و نگذاشت که قرآن کریم اعم از اصل آن و یا ترجمه‌هایش بدست مسیحیان افتد و به اینهم اکتفا نکرد بلکه کلیسا مبلغین ظالمی را برضد اسلام و پیامبر اسلام بمبارزه فرستاد در اینجا ما بذکر نمونه‌ای که در دائرةالمعارف لاروس فرانسه ضمن بحث از آراء نویسندگان مسیحی تا نیمه‌ی اول قرن نوزدهم میلادی کرده می‌پردازیم و آن اینکه «... با این وصف محمد به سحر خود ادامه داد و بدین وسیله از فساد اخلاق جلوگیری می‌کرد، وی کاردینالی را مانده بود که به کرسی پاپی دست نیافته لذا دین تازه‌ای اختراع کرده تا از همکاران و همدوره‌هایش انتقام بگیرد، افسانه‌های خیالی و شهوترانی بر مزاج او غالب آمد».

برخی از نویسندگان غرب نوشته‌اند که: «محمد در حال مستی از جهان درگذشت و پیکر او را بروی تپه‌ای از سرگین حیوانات یافته بودند که خوگها او را خورده بودند».

این جریانها ادامه یافت تا اینکه اولین ترجمه‌ی قرآن بزبان لاتین در سال ۱۱۴۱-۱۱۴۲ بوسیله یکنفر انگلیسی بنام Robertos Retermsis و یکنفر آلمانی بنام Hermonius Tobelma و یک راهب اسپانیایی عرب منتشر شد.

نهایت میان این ترجمه و اصل قرآن تشابه کمی وجود داشت و این ترجمه

تا چهار قرن بصورتِ خطی باقی ماند و بعدها بدست Théodor Bilonder در سال ۱۵۴۲ در شهرِ بال سوئیس چاپ شد. با وجودِ خطاها و انحرافاتِ که در این ترجمه بود، تحریفاتِ دیگر و بیشتری شده و بزبانهای آلمانی و ایتالیائی و هلندی ترجمه گردید و از این پس پی در پی در خلال چندسال بزبانهای مختلف ترجمه گردید. گذشته از اینکه این ترجمه‌ها به خوانندگانِ قرآن فکرِ صحیحی نمیداد، بلکه نویسنده با مقدماتی که ذکر میکرد افکارِ خوانندگانِ قرآن را مسموم مینمود قبل از اینکه ترجمه اصلِ قرآن را بخواند. در عصر حاضر نیز ترجمه‌های زیادی از قرآن یافت میشود که بوسیلهٔ برخی از مسلمانان و مستشرقین ترجمه شده. اختلافاتی که در این ترجمه‌ها وجود دارد یا بعلمتِ قصور و عدم تسلطِ کاملِ مترجمین است باین عمل و یاد قرآن غرض ورزی شده است. از این میان ترجمه انگلیسی قرآن بر حسب تاریخ نزول که بوسیلهٔ رادول Rodwell ۱۸۶۱ صورت گرفته، جلبِ نظر میکند، چه او اول از سورهٔ اقرا باسم رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ شروع کرده و سپس آیات و سوره‌های مکی را ذکر کرده و بعد آیات و سوره‌های مدنی تا آیه: الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لکم الإسلام دینا.

در فرانسه نیز بلاشر Blachère از او پیروی کرده و بهمین نحو قرآن را بزبانِ فرانسه ترجمه کرده بدون رعایتِ ترتیبی که موردِ توجه و قبول مسلمین است. بنابراین بر انجمن فرهنگی مؤسسهٔ اسلامی و مسجد پاریس لازمست که قبل از بیانِ اعجاز قرآن جبرانِ این قصور ناشی از ضعفِ ترجمه‌ها را بنماید، و قبل از همه راه را بروی آنها که می‌خواهند مانعِ ارزشِ ادبی و فنی و فکریِ کتاب مقدس مسلمین شوند ببندند. بدین منظور بود که ریاست محترم **استاد حمزه ای بکر** تفسیری از قرآن کریم بزبان فرانسه نگاشت که در آن تفسیر مطالبِ ارزنده‌ای که در تفاسیرِ گذشته وجود داشته گردآوری کرده و شاملِ جهاتِ فلسفی و علمی و اجتماعی و روحیِ قرآن می‌باشد و از اصولِ ادیانِ قبل از اسلام که در برخی از آیاتِ قرآن بآنها اشاره شده بحث شده و بکلیهٔ سؤالاتی که ممکن است برای خواننده و پژوهشگرِ قرآن پیش آید، پاسخ گفته، علاوه بر اینها

دارای فهرس مفصلی از اعلام و امکنه و موضوعات قرآن در آن تفسیر میباشد و این تفسیر بزبان فرانسه چاپ شده و امیداست که بزودی به زبانهای انگلیسی، ایتالیائی و آلمانی نیز برگردد.

این نکته را هم ناگفته نگذارم که منافع حاصله از این کارها و قفاست و در راه مصالح انجمن اسلامی و مسجد پاریس صرف می شود. اینست انجمن اسلامی و مسجد پاریس و اینست نیروی فعاله‌ای که بوسیله سربازان گمنام در راه نشر رسالت الهی بکار میرود و همانست که بنام خداوند بخشنده‌ی مهربان شروع شده و به ستایش پروردگار جهان ختم میگردد.

